

Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն

«Հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների և ուսուցչի
օգնականների դասավանդման հմտությունների զարգացման
ապահովում» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Դպրոց՝ ՀՀ Լոռու մարզի Սպիտակի «Դ.Տեր-Սիմոնյանի անվան
թիվ 2 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ

Թեմա՝ Ինչպես արդյունավետ դաս պլանավորել

Վերապատրաստող, մենթոր՝ Սյուզաննա Ափինյան

Դասվար՝ Գոհարիկ Ղազարյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ներածություն-----	3
2. Ինչպես արդյունավետ դաս պլանավորել. դասի տիպերը, կառուցվածքը, նպատակները, խնդիրները, դասավանդման մեթոդները -----	4
3. 1.1. Դասի տիպերը-----	5
4. 1.2. Դասի կառուցվածքը-----	6
5. 1.3. Դասի նպատակները-----	7
6. 1.4. Դասի խնդիրները-----	8
7. 1.5. Դասավանդման մեթոդները-----	9
8. 2. Դասապլանի կառուցվածքը-----	10
9. Եզրակացություն-----	15
10. Օգտագործված գրականության ցանկ-----	16

Ներածություն

Ժամանակակից դպրոցում կարևոր է դասի ճիշտ պլանավորումը: Ուսուցիչը դասարան մտնելիս պետք է ունենա հստակ մշակված դասի պլան, դասը կազմակերպի այնպես, որ հասնի վերջնարդյունքին, հստակ իմանա՝ ինչ սովորեցնել և ինչպես:

Թեման **արդիական** է, քանի որ շատ ուսուցիչներ դժգոհությամբ են դասի պլան կազմում, մտածելով, որ այն ժամանակի անիմաստ կորուստ է: Շատերը մտածում են, որ միշտ չէ, որ օգտագործվում է դասի պլանը, կախված դասի ընթացքից, երեխաների վարքագծից: Ուսուցիչների մեծ մասը նշում է, որ երբեմն առանց պլանի ավելի հետաքրքիր ու գրավիչ է անցնում դասը: Շատ հաճախ աշակերտների կողմից հնչեցրած մի խելացի հարցը այնքան մեծ գրույցի, բանավեճի քննարկման առիթ է դառնում, որ նյութի հաղորդման համար շատ կարճ ժամանակ է մնում, և անհնար է լինում դասապլանը կետ առ կետ իրագործելու: Լսելով շատ դժգոհություններ ուսուցիչներից՝ որոշեցինք այս թեման ուսումնասիրել, վեր հանել օրինակելի դասապլան կազմելու ձևերը, մեթոդները, եղանակները, մանրամասն ուսումնասիրել օրինակելի դասապլանի նմուշներ, հասկանալ, թե ինչ կարելի է անել, որ օրվա դասապլանը դառնա ավելի արդյունավետ, որ այն գրվի ոչ թե այն պատճառով, որ ներկայացվի տնօրենությանը կամ տեղադրվի էլեկտրոնային մատյանի համապատասխան բաժնում:

Որպեսզի օրվա դասապլանը լինի ճիշտ և օրինակելի, անհրաժեշտ է դասը կանխավ մտովի ենթարկել մանրամասն վերլուծության, հասկանալ, թե ինչ է անհրաժեշտ հաշվի առնել դասը պլանավորելիս:

Հետազոտության **նպատակն** է՝ վեր հանել օրվա պլան կազմելու անհրաժեշտությունը,

խնդիրներն են՝

- ուսումնասիրել բազմազան նյութեր, հոդվածներ,
- ստացած ինֆորմացիայի հիման վրա կատարել եզրակացություն:

1. ԻՆՉՊԵՍ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԴԱՍ ՊԼԱՆԱՎՈՐԵԼ.

ԴԱՍԻ ՏԻՊԵՐԸ, ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԸ, ՆՊԱՏԱԿԸ, ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ, ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Արդյունավետ դասը պլանավորելու համար նախ պետք է հստակ իմանանք՝ ինչ ենք սովորեցնում և ինչպես: Ընդհանրապես արդյունավետ դաս պլանավորելու համար պետք է տիրապետել նյութին, լինել մեթոդապես հարուստ, հստակ իմանալ դասին ներկայացվող պահանջները, հաշվի առնել աշակերտների կարիքները, նրանց քանակը դասարանում, նաև գաղափար ունենալ դասի տիպերի, կառուցվածքի, դասի նպատակի, խնդիրների, դասավանդման մեթոդների և դրանց տեսակների վերաբերյալ:

Դասին անհրաժեշտ է ներկայանալ դասապլանով, որում արտացոլվում է դասի ամբողջական բովանդակությունը: Կան դասապլանի մի քանի օրինակելի ձևանմուշներ, ուսումնասիրությունը հետաքրքիր են ու բովանդակային: Նախքան բուն դասապլանին անցնելը, խոսենք դասի բաղադրիչների մասին:

ԴԱՍԻ ՏԻՊԵՐԸ

Դասն ամբողջական համակարգ է: Այն մանկավարժական գործընթացի բջիջ է: Այն սովորողների կրթության, զարգացման և դաստիարակության խնդիրների լուծման համար պարբերաբար կիրառվող գործընթաց է: Դասը միևնույն տարիքային խմբի կրթության կազմակերպման ձև է՝ կոնկրետ օրակարգով: Յուրաքանչյուր դաս սկսվում է վերջնական նպատակի գիտակցումով և դրա ճշգրիտ, կոնկրետ սահմանումով:

Այս տեսանկյունից առանձնացվում են դասի հետևյալ տիպերը.

1. նոր ուսումնական նյութի յուրացման դաս,
2. գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների կարգավորման դաս,
3. ընդհանրացման և համակարգման դաս,
4. համակցված դաս,
5. գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների շտկման և վերահսկման դաս 01, 02:

ԴԱՍԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Ուսումնառության ընթացքում առաջացած և ուսումնական գործընթացի նպատակային առաջընթացն ապահովող տարրերի տարաբնույթ փոխազդեցությունների հանրագումարը կազմում են դասի կառուցվածքը:

Ըստ կառուցվածքի լինում են՝

1. նոր նյութի յուրացման դաս,
2. գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների ամրապնդման և զարգացման դաս,
3. կարողությունների և հմտությունների ձևավորման դաս,
4. գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների կիրառման դաս,
5. կրկնողության դաս,
6. կրկնողական ընդհանրացնող դաս,
7. ստուգողական կամ սխալների ուղղման դաս,
8. համակցված դաս 01, 03:

ԴԱՍԻ ՆՊՍՏԱԿՆԵՐԸ

Դասավանդման գործընթացում առավել կարևորվում է նպատակը: Նպատակը պետք է համապատասխանի պլանավորված արդյունքին: Նպատակին հասնելու համար պահանջվում է ժամանակի երկար հատված: Նպատակը գործունեության արդյունքի մտավոր պատկերացումն է: Նպատակը նախագծում է, թե ինչի պետք է հասնի ուսուցիչը իր գործունեության արդյունքում: Նպատակները պետք է լինեն չափելի, հստակ և հասանելի: Դասի նպատակը պետք է սահմանել հստակ: Կարելի է այդ մասին իրազեկել նաև աշակերտներին: Նրանք պետք է իմանան՝ տվյալ դասի հետ կապված ինչի պետք է հասնեն իրենք: Նպատակները պետք է լինեն լոկալ:

Բ.Բլումը տարբերում է ուսուցման նպատակի 3 ուղղություն՝ իմացական, էմոցիոնալ, փսիխոմոտորային:

Իմացական-գիտելիքների և մտավոր կարողությունների ձևավորում:

Էմոցիոնալ-շրջակա աշխարհի նկատմամբ վերաբերմունքի ձևավորում:

Փսիխոմոտորային-գործունեության ձևերի ձևավորում:

Դասի նպատակները տարբեր մանկավարժների կողմից տարբեր տեսակների են բաժանվել, հիմնականում դասապլանում նպատակները նշելիս առանձնացնում են 2 նպատակ՝ ակադեմիական և սոցիալական:

Ըստ Հասմիկ Այվազյանի՝ նպատակները լինում են՝ կրթական, դաստիարակչական և զարգացնող 01, 015:

Կրթական-գիտելիքների և հմտությունների ձեռքբերում: Այս տեսակի նպատակը կարելի է ձևակերպել հետևյալ կերպ. համակարգել-կատարել-թվարկել:

Դաստիարակչական, երբ նախատեսվում է իրականացնել ոչ թե ակադեմիական գիտելիքների փոխանցում, այլ արժեհամակարգի զարգացում ու հարստացում, և ոչ միայն: Դաստիարակված քաղաքացի ձևավորելը յուրաքանչյուր հասարակության համար կարևոր է: Դաստիարակչական նպատակը պետք է ձևակերպել շատ կոնկրետ:

Զարգացնող նպատակները նպաստում են առանձնահատուկ և կրթական հմտությունների ձևավորմանը, մտավոր գործողությունների կատարելագործմանը, զգացական միջավայրի, բանավոր խոսքի և առհասարակ անհատի կայացման և զարգացման գործում:

ԴԱՍԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Երբ արդեն ուսուցիչը հստակ պլանավորել է իր դասը, գիտի՝ ինչ է անելու, իր նպատակը, կարելի է նաև մտածել դասի խնդիրների մասին: Նպատակներն և արդյունքներին հասնելու համար, պետք է բազում խնդիրներ լուծել: Իսկ խնդիրը առաջադրվում է վերջնական նպատակին հասնելու հաշվարկով: Ուսուցիչը պետք է հմուտ լինի այքան, որ աշակերտին ուղղորդի ճիշտ խնդիրներ դնելու և դրանց լուծմանը հասնելուն: Այդ գործընթացը կոչվում է ուսուցման մարտավարություն: Հետևաբար ուսուցիչը իր դասապլանում նախօրոք սահմանում է ուսուցման նպատակը, խնդիրները, դասարանում աշակերտին ուղղորդում է, որ անձամբ հասկանա խնդիրները և քայլեր անեն դրանց լուծման ուղղությամբ: Օրինակ, եթե դասի նպատակն է, որ աշակերտն իմանա գլխավոր և երկրորդական անդամները, կարելի է տեքստը վերլուծել ձևաբանորեն, ապա ներկայացնել գծապատկեր: Ճիշտ կառուցված դասապլանում տարբերակում ենք դասի խնդրի 3 տիպ՝

Առաջին տիպի խնդիր՝ գիտելիքների ստացման խնդիրներ, գործողությունների հմտությունների ուսուցում:

Երկրորդ տիպ՝ հմտությունների ձեռքբերում:

Երրորդ տիպ՝ դիրքորոշման ձևավորում:

Օրինակ, որևէ գրական տեսակի մասին սեփական կարծիքներ, դիրքորոշումներ արտահայտել:

Աշակերտների համար յուրաքանչյուր դասին պետք է հստակ ձևակերպվեն խնդիրները: Խնդիրները ձևակերպելիս պետք է խուսափել հետևյալ բայերից՝ հասկանալ, գիտակցել, իմանալ, զգուշանալ:

Խնդիրները կարևորվում են նաև այնքանով, որ խնդիրների կատարումից է կախված աշակերտի ձեռքբերումները:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Մեթոդների տարբեր դասակարգումներ կան, բայց ժամանակակից ուսուցումը նախընտրելի է կազմակերպել աշակերտակենտրոն սկզբունքով, կիրառել մեթոդներ, որտեղ հիմնական դերակատարները աշակերտներն են: Այդպես կարելի է բաժանել 3 հիմնական խմբերի՝ պասիվ, ակտիվ, փոխներգործուն:

Պասիվ՝ դասախոսություն, արտահայտիչ ընթերցանություն, հարցում :

Ակտիվ՝ աստեղծագործական առաջադրանքներ, զրույց, բանավեճ:

Փոխներգործուն՝ համագործակցություն ապահովող մեթոդներ: Կազմել խմբեր, օգնել միմյանց, քննարկել միմյանց հետ:

ԴԱՍԱՊԼԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾԸ

Գաղափար կազմելով դասի նպատակի, խնդիրների, տիպերի մասին՝ դեռ չի նշանակում, որ արդեն կարող ենք ճիշտ պլանավորել դասը, քանի որ մենք թվարկել ենք դասապլանում ներառվող բաղադրիչների նվազագույն մասը: Հայտնի է, որ ուսուցման պրոցեսի ընթացքում ուսուցիչը պետք է կարողանա երեխաներին փոխանցել գիտելիք, նրանց մոտ զարգացնել գործնական, կիրառական հմտություններ, սովորեցնի նրանց ամեն ինչի վերաբերյալ ունենալ սեփական կարծիք ու դիրքորոշում, այնպես պիտի անել, որ այդ կարծիքն ու դիրքորոշումը մեկնաբանվեն, բխեն արդարության և ազնվության դիրքերից, քանի որ երեխաները շատ հաճախ են կյանքում անարդարության ակնատես լինում: Բացի այդ, պետք է երեխաների մեջ սերմանել արժեքներ՝ ոչ նյութական, այլ՝ բարոյական, մարդկային: Ասվածներից կարելի է հետևություն անել, որ դասապլանում այնքան կարևոր չէ դասի ընթացքի նկարագրությունը, որքան կարևոր է դասի նպատակի հասարակ սահմանում տալը, դասի խնդիրների ձևակերպելը:

Կարողունակությունների զարգացում: Ուսուցիչը պետք է հստակ հասկանա, թե տվյալ դասաժամի ընթացքում հատկապես, որ կարողունակությունները կարող է զարգացնել երեխաների մոտ, ինչպիսի հնարավորություններ է ընձեռում տվյալ դասի թեման:

Խաչվող հասկացություններ: Խաչվող հասկացությունները ապահովում են առարկան, թեման տարբեր տեսանկյուններից դիտարկելու կարողության ձևավորմանը:

Խաչվող հասկացություններն, ըստ նոր պետական չափորոշի, տասներկուսն են՝

- Օրինաչափություն
- Պատճառ և հետևանք
- Մասշտաբ, համամասնություն, քանակ
- Կառուցվածք և գործառույթ
- Համակարգ և մոդել
- Էներգիա, նյութ
- Կայունություն և փոփոխություն
- Զարգացում
- Անհատ և հարաբերություններ

- Ժամանակ և տարածություն
- Անհատական և մշակութային արժեհամակարգ
- Համաշխարհայնացում :

Յուրաքանչյուր դասապլան կազմելիս ուսուցիչը պետք է մի քանի բույս մտածի և նշի, թե որ ընդհանրական հասկացությունները կհարաբերվեն իր դասի բովանդակության հետ, և ինչպես է ինքը դա ներկայացնելու:

Միջառարկայական կապեր: Անվանումը արդեն ենթադրում է, թե ինչի մասին է խոսքը: Ուսուցիչը պետք է նախօրոք դասապլանում ամրագրի, թե տվյալ դասը որքանով է կապված այլ առարկաների դասերի հետ: Յուրաքանչյուր առարկա առարկաների համակարգում ունի իր տեղը և կապ ունի մնացած առարկաների հետ: Միջառարկայական կապերի մասին առաջին հերթին պետք է մտածեն ծրագրերն ու դասագրքերը ստեղծողները, նրանք պետք է հոգան այն մասին, որ, օրինակ, աշակերտները պատմության ու գրականության դասաժամերին միևնույն ժամանակաշրջանի վերաբերյալ նյութերը ուսումնասիրեն: Իհարկե, ուսուցիչը ևս միջառարկայական կապերի ապահովման հարցում ունի իր դերը: Գործնականում հայոց լեզվի ժամերը այդ հնարավորությունը մեծապես ընձեռում են: Կարելի է ցանկացած թեմա անցնելիս սովորածն ամրապնդելու համար հանձնարարել կազմել նախադասություններ կամ կապակցված տեքստ այդ օրվա մաթեմատիկայի կամ այլ առարկայի վերաբերյալ: Փորձը ցույց է տալիս, որ երբ երեխաները հնարավորություն են ստանում ցուցաբերել այլ առարկայի դասաժամին իրենց ձեռք բերած գիտելիքները, նրանք դա անում են մեծ սիրով ու ոգևորությամբ: Դե, իսկ հայ գրականությունը անհնար է պատկերացնել առանց պատմության ու հայոց լեզվի այն աստիճանի, որ ավելորդ եմ համարում այստեղ այդ հարցը ավելի մանրամասնելը:

Անհրաժեշտ սարքավորումները: Անհրաժեշտ սարքավորումները գործնական (սրվակներ, չափանոթներ, քանոններ, կշեռքներ և այլ չափիչ սարքեր) և լաբորատոր աշխատանքների ու ցուցադրությունների համար անհրաժեշտ սարքավորումներն են: Այդ շարքում իրենց տեղն ունեն նաև կրթական տեխնիկական միջոցները՝ պրոյեկտոր, տեսա- և ձայնա- նվագարկիչներ, հեռուստացույց, համակարգիչ, տեսա-ֆոտոխցիկներ, էլեկտրոնային գրատախտակներ և այլն: Կարելի է այս ցուցակին ավելացնել նաև դիդակտիկ և ցուցադրման համար անհրաժեշտ նյութերը՝ քարտեր, թեստեր, պաստառներ, կինոնկարներ, աղյուսակներ, սկավառակներ և այլն: Գրատախտակը ևս համարվում է դասի համար անհրաժեշտ սարքավորում: Սրանց մասին ևս պետք է նշվի դասապլանում: Ուսուցիչը դասը պլանավորելիս պետք է նախապես հավաստիանա, որ ապահովված են այն բոլոր անհրաժեշտ

սարքավորումները, որոնց ապահովման պատասխանատուն ինքն է, և որոնք անհրաժեշտ են այդ օրվա դասապրոցեսը կազմակերպելու համար:

Գնահատում: Դասի կարևորագույն մասը պետք է համարել գնահատումը: Ճիշտ է, իհարկե, որ փորձված ուսուցչի աշակերտները արդեն սովոր են գնահատականին չնայել, հարցում չիրականացնել միայն միավորային գնահատում իրականացնելու նպատակով, որովհետև նրանց հետ տարված աշխատանքի արդյունքում գիտակցում են, որ կարևորը ոչ թե գնահատականն է, այլ դասից ստացած գիտելիքներն ու բավականությունը և այն զգացողությունը, որ ժամանակը իզուր չվատնեցին: Սակայն, բնականաբար, նրանք սպասում են ուսուցչի տված թեկուզև ոչ միավորային գնահատականին: Համագործակցային աշխատանքը անպայման պետք է գնահատել, եթե նույնիսկ անհատական աշխատանքը չի երևում, կարելի է գնահատել ամբողջ խմբին: Մի խոսքով, նշենք միայն այն, որ ուսուցիչը դասապլանում պետք է նախատեսի, թե ինչպես է գնահատելու իր հանձնարարած այս կամ այն աշխատանքը:

Դասի ընթացքը: Շատերի կողմից դասի ընթացքի նկարագրությունը համարվում է դասապլանի կարևորագույն բաղադրիչներից մեկը: Իհարկե, այդպես էլ կա: Այստեղ ներկայացվում է դասի վարման գործողությունների հաջորդականությունը: Այս բաժնում ներկայացվում է դասի ընթացքը, որտեղ ուսուցիչը տալիս է առանձին տերմինների և հասկացությունների ձևակերպումներ, ծավալուն ներկայացնում է ուսումնական նյութը և պատկերային միջոցների կիրառման հնարքները: Անհրաժեշտ է ուշադիր լինել պատկերներով կառուցվող մեթոդական հնարքների նկարագրման ժամանակ, որովհետև այն ինչն ուսուցչին դուրսին է թվում, աշակերտների համար հաճախ անհամեմատ դժվար է լինում: Այդ է պատճառը, որ պլանում անհրաժեշտ է որքան հնարավոր է մանրամասն նկարագրել դասարանի հետ իրականացվող աշխատանքի մեթոդաբանությունը:

Դասի ընթացքը ենթադրում է երկու տեսակի գործունեություն՝ ուսուցչի և աշակերտների: Այդ իսկ պատճառով շատ հարմար կլինի, եթե դասապլանում առանձնացվի, թե դասի տվյալ փուլում ինչ պետք է անեն աշակերտները և ինչ պետք է անի ուսուցիչը: Արդյունավետության տեսանկյունից պետք է մշակել միանգամից մի քանի դասերի պլաններ, ձևակերպել յուրաքանչյուր դասի նպատակը և այդ դասի տեղը դասերի համակարգում: Սա հնարավորություն է տալիս փոխկապակցել տարբեր դասերը և նպաստում է ժամանակի ռացիոնալ տնօրինմանը: Ինչքան միևնույն թեմայի դասերը սերտորեն են կապված միմյանց հետ, այնքան դասն ինքն իրենով ավարտուն կլինի, այնքան աշակերտների գիտելիքներն ավելի խորը կլինեն: Որպես օրինաչափություն, երկար տարիներ աշխատող ուսուցիչները արդեն շատ են հմտանում դասապլան կազմելու հարցում և սկսում են նկատել, որ ըստ էության դասապրոցեսները, որքան էլ լինեն ստեղծագործ աշխատանք, որովհետև աշխատում ենք անհատների հետ, ովքեր, լինելով երեխա, անկանխատեսելի են և արդեն իսկ ապահովում են դասի ստեղծագործ բնույթը:

Հասմիկ Այվազյանը, օրինակ, առաջարկում է այն գաղափարը, որ ըստ դասի տիպերի կարելի է կազմել ստանդարտ քայլաշարեր 01, 031: Օրինակ, նոր նյութի յուրացման դասի համար առաջարկում է դասի ընթացքի հետևյալ քայլաշարը:

Քայլ 1-ուսուցանվող նյութի նախնական ներմուծում՝ հաշվի առնելով մասնակիցների բարձր մտային ակտիվության ժամանակ ճանաչողության գործընթացի օրինաչափությունները:

Քայլ 2-մատնանշել ուսուցանվող նյութի առավել կարևոր հատվածները:

Քայլ 3-ձևավորել հիշելու և հիշողությունում երկարատև պահպանելու մոտիվացիա:

Քայլ 4-գարգացնել մտապահման տեխնիկան (աշխատել հիշողությանն աջակցող նյութերով, կատարել իմաստային խմբավորում):

Քայլ 5-ուսուցչի ուղղորդմամբ մասնակի եզրահանգումների և ուղղակի կրկնությունների միջոցով կատարել նյութի նախնական ամրապնդում:

Քայլ 6-վերահսկել նախնական մտապահման արդյունքները:

Քայլ 7-կատարել պարբերական համակարգված կրկնություններ՝ սկզբում կարճ ժամանակահատվածներում, ապա ավելի երկար ժամանակահատվածում, համադրելով վերարտադրության նկատմամբ տարաբնույթ պահանջների հետ, այդ թվում նաև դիֆերենցված առաջադրանքների նկատմամբ:

Քայլ 8 - աշակերտներին մղել ներքին կրկնողության և նոր գիտելիքների ձեռք բերման համար նախկինում ստացած գիտելիքների և հմտությունների մշտապես կիրառման:

Քայլ 9 - հենքային նյութը հաճախակի ներառել գիտելիքների վերահսկողության մեջ, նյութի հիշման և կիրառման արդյունքները կանոնավոր գնահատել: Բնականաբար կարիք չկա ամբողջ նյութը այստեղ վերաշարադրել, բայց նշեմ, որ այդ աշխատանքը շատ մեծ օգնություն է ուսուցչին, որովհետև հստակ քայլերի հերթականությունը: Արդեն ամեն ինչ նախատեսում է: Հավելեմ նաև, որ վերապատրաստման ընթացքում մենք սովորեցինք հինգ քայլով և **ԽԻԿ** համակարգով դասապլանի կազմումը: Այն ևս գործնականում կկիրառենք:

Վերջնարդյունքներ: Ժամանակակից չափորոշչով սահմանվում է, որ ուսուցման պրոցեսը հստակ նպատակներ հետապնդելուց բացի պետք է ունենա հստակ վերջնարդյունքներ: Այսինքն եթե ուսուցիչը որոշակի ժամանակահատվածի համար ինչ նպատակ է դրել, ապա նա պետք է հստակ սահմանի նաև վերջնարդյունքներ, այսինքն պետք է իր նպատակները վերածի դասապրոցեսի և տա հստակ նկատելի վերջնարդյունքներ: Վերջնարդյունքները սահմանված են չափորոշչով և առարկայական ծրագրերով 02: Ուսուցիչը պետք է դասապլանում

առանձին տողով ներկայացնի ակնկալվող վերջնարդյունքները և դասի ավարտին իր համար փաստի, որ իսկապես եկել է այդ վերջնարդյունքներին:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ամփոփելով կատարած աշխատանքը՝ նշենք հետևյալը. մեր կողմից ուսումնասիրվեց, թե ինչպես արդյունավետ դաս պլանավորել: Թեման **արդիական** է և խիստ կարևոր, որովհետև դասապլանի կազմումը ուսուցչի աշխատանքային գործունեության մեջ բավականին մեծ տեղ է գրավում:

Փորձեցինք վեր հանել դասապլանի կազմման մանրամասները և մանրամասնորեն խոսեցինք այն մասին, թե որ դետալը ինչի համար է անհրաժեշտ: Արդյունքում եկանք այն եզրակացության, որ դասապլան գրելը, բավականին կարևոր լինելուց բացի, նաև անհրաժեշտ է, որովհետև այն բավականին հեշտացնում է ուսուցչի աշխատանքը, մանավանդ այն դեպքում, երբ ուսուցիչը արդեն գիտակցաբար է գրում դասապլան և կարողանում է ճիշտ օգտվել արդեն պատրաստի գաղափարներից և ճիշտ հարմարեցնել իր օրվա դասանյութին:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. «Դասի կառուցվածքային տարրերի կիրառումը հանրակրթական առարկաների օրվա պլանների կազմման գործընթացում», Հասմիկ Այվազյան, Երևան, 2014թ.,
2. «Մայրենի», «Հայոց լեզու» և «Հայ գրականություն» առարկաների փորձնական չափորոշիչ և ծրագրեր, 1-12-րդ դասարաններ,
3. «Ուսուցման արդյունավետ հնարներ», Ս. Խաչատրյան, Երևան, 2020թ.: